

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

УДК 027.54:004.78]:021.89](477)(045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2023.5(322).10-15

Оксана Клименко,

кандидатка історичних наук,

доцентка, завідувачка відділу наукових видань

Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського,

e-mail: klimenko_oz@ukr.net

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57457369900>

ResearcherID GPF-5449-2022

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4821-8503>

Олена Сокур,

кандидатка наук із соціальних комунікацій,

завідувачка відділу науково-методичної роботи

Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського,

e-mail: sokuro@ukr.net

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57457558800>

ResearcherID GON-5837-2022

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9861-3283>

Національна електронна бібліотека України: нормативно-правове забезпечення

Статтю присвячено аналізу чинної нормативно-правової бази України щодо розбудови Національної електронної бібліотеки України.

Констатовано, що лише на тлі повномасштабної збройної агресії РФ прийшло розуміння важливості цієї ініціативи, оскільки нині, як ніколи, актуалізувалася проблема захисту культурного надбання та інформаційного простору України.

Розглянуто питання визначення адміністратора Національної електронної бібліотеки України та підготовки проекту Закону України "Про Національну електронну бібліотеку України".

Підсумовано, що чинна національна нормативно-правова база загалом відповідає сучасним вимогам до успішного функціонування інформаційно-бібліотечної сфери, хоча й потребує узгодження національного законодавства з нормами міжнародного права, водночас її реалізація має низку проблем. Українська бібліотечна наука та практика свідчать про перспективність формування національного інформаційного простору як невіддільного складника глобального простору в умовах інформаційної технологізації українського суспільства.

Ключові слова: Європейський Союз; законодавча база; інтеграція; електронна бібліотека; корпоративні проекти; Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського; Національна електронна бібліотека України; оцифровані ресурси

Постановка проблеми. Європейська інтеграція України — складний, багатоступеневий, послідовний процес у політичній, економічній, соціальній і культурній сферах, успіх якого залежить від унормованого національного законодавства та політичної волі державників. Проте саме свідомий європейський вибір громадян, підтримка руху країни у бік Євросоюзу, утвердження в українському суспільстві європейської ідентичності є надзвичайно важливими складниками входження Києва до європейської спільноти, повернення українців у європейську сім'ю народів.

Вступ України до ЄС — питання найближчої перспективи, і вирішальним чинником у цьому процесі, на жаль, став російсько-український збройний конфлікт. Успіх також залежатиме як

від ефективності внутрішніх реформ, так і від трансформаційних процесів усередині Європейського Союзу. Отже, у найближчій перспективі на євроінтеграційному шляху нашу державу очікує повсякденна копітка праця, що рухає українське суспільство до демократії та процвітання. Проте, на наше переконання, найважливішим маркером є те, що Україна пройшла етап вибору між європейським і євразійським векторами розвитку.

14 лютого 2023 р. відбулася координаційна зустріч представників Міністерства культури та інформаційної політики України, Української бібліотечної асоціації, Державної архівної служби України, фахівців українських національних музеїв, архівів, провідних бібліотек, на якій було репрезентовано та обговорено початковий етап

великого проекту — створення Національної електронної бібліотеки України (НЕБ України) [14], що здійснюватиметься за фінансової підтримки ЮНЕСКО та ІФЛА.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання формування національної системи електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів, зокрема створення Національної електронної бібліотеки в Україні, порушувалося неодноразово як на законодавчому рівні, так і серед фахівців бібліотечної сфери. Зокрема, співробітники Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) розглянули питання розбудови українського соціокультурного середовища на основі національної інформаційної традиції як чинника суспільної організації в умовах розвитку інформаційного суспільства, що активізується глобальними впливами [8]. Основні напрями інформатизації провідних бібліотек України, аспекти створення національної системи електронних бібліотек розглянуто в монографії А. Чекарьова, Л. Костенка та Т. Павлуші [19]. Фахівці НБУВ дослідили архітектуру системи електронних бібліотек, їхні інформаційно-ресурсні компоненти, а також лінгвістичне, програмне й технічне забезпечення.

Визначенню оптимальної організаційної моделі поповнення розподіленого фонду Національної електронної бібліотеки обов'язковим примірником інтернет-документів присвячено статтю А. Соляник [16], в якій висвітлено досвід успішної реалізації законодавства у провідних країнах світу щодо надходження обов'язкового примірника мережових документів. Дослідниця зробила правомірний висновок, що найнадійнішим організаційно-правовим інструментом гарантованого постачання фонду НЕБ України є розширення дії ЗУ "Про обов'язковий примірник документів".

К. Лобузїна окреслила коло питань щодо організації управління знаннями в наукових бібліотеках, створення корпоративних баз знань і нагромадження інтелектуального капіталу [6]. Учена проаналізувала досвід технологій управління знаннями та створення проблемно-орієнтованих корпоративних баз знань, визначила їхні основні компоненти, як-от: електронна бібліотека, інституційний репозитарій, професійні вебресурси, довідковий апарат бібліотеки, онлайнів методичні сервіси. К. Лобузїна також розглянула вагомі проекти НБУВ — фундаментальну електронну бібліотеку "Україніка" [7] та інтегрований меморіальний ресурс "Електронна бібліотека та архів В. І. Вернадського" [5] як приклад ресурсів, що дають змогу

розкрити світові все розмаїття наукового, культурного та духовного надбання української нації.

Питання доцільності розбудови електронної бібліотеки як ефективного напрямку організації електронного доставляння документів у межах міжбібліотечного абонементу порушила О. Баркова [1].

Отже, проблема інтеграції українських інформаційних ресурсів та створення Національної електронної бібліотеки понад два десятиліття перебуває в полі зору вітчизняних бібліотекознавців.

Мета статті — проаналізувати чинну нормативно-правову базу України щодо розбудови інформаційного суспільства, в якій одним із пріоритетних завдань визначено створення національної системи електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів. Методологія дослідження ґрунтується на застосуванні методів аналізу та синтезу, що дало змогу досягти проголошеної мети й зробити обґрунтовані висновки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Питання створення Національної електронної бібліотеки в Україні вперше було актуалізовано на рівні органів державної влади 1998 р., оскільки ЗУ "Про Національну програму інформатизації" [11] передбачав розроблення й затвердження Державної програми "Електронна бібліотека".

Сутність проекту створення Національної електронної бібліотеки було окреслено у Постанові Кабінету Міністрів України від 22 березня 1999 р. "Про затвердження переліку державних замовників завдань Національної програми інформатизації на 1999 р.". Основними організаційними принципами формування розподіленого документного ресурсу НЕБ України визначено координацію відомчих програм і проектів у царині оцифрування найціннішої частини бібліотечних фондів та кооперацію щодо їх об'єднання в корпоративний ресурс із метою ефективного використання.

Українські бібліотекарі активно долучилися до обговорення й реалізації цих планів. З метою підтримки проекту створення НЕБ у Книжковій палаті України було розроблено "Стратегічний план інформатизації бібліотек України до 2005 року" [15]. Документ охоплював 10 проектів, найважливішими з яких були "Створення національної інформаційно-бібліотечної мережі" й "Створення та запровадження комунікативного формату для обміну бібліографічними даними в Україні (UkrMARC) і на міжнародному рівні (UNIMARC)". Проте жоден із цих проектів так і не був остаточно втілений у життя.

Найрезультативнішим у контексті створення системи національних електронних бібліотечних ресурсів став започаткований 1998 р. НБУВ спільно з Інститутом проблем реєстрації інформації НАН України корпоративний проект формування загальнодержавної бази даних "Україніка наукова", що розкриває зміст наукових публікацій за усіма основними галузями знань. Реалізація проекту сприяє зміцненню інформаційної бази для підтримки інноваційної діяльності, введенню національних ресурсів до міжнародної системи наукових електронних комунікацій, піднесенню позитивного іміджу української науки. Однак така база даних — лише невеличкий сегмент НЕБ України.

Певні надії на активізацію результативної корпоративної взаємодії провідні українські бібліотеки пов'язували з ухваленою 2003 р. Кабінетом Міністрів України (КМУ) Концепцією формування системи національних електронних інформаційних ресурсів [9]. Головною метою документа стало розроблення стратегії розв'язання організаційних, нормативно-правових і технологічних аспектів проблеми формування системи національних інформаційних ресурсів, у складі яких, зокрема, йшлося й про електронні ресурси українських бібліотечних та інформаційних центрів. Головну увагу було приділено питанню створення Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів України, який так і не знайшов свого реального втілення.

У 2007 р. у ЗУ "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007—2015 роки" також було передбачено потребу вирішення проблеми функціонування української електронної бібліотеки національного рівня [12].

У 2009 р. згідно з розпорядженням КМУ було схвалено Концепцію Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи "Бібліотека — XXI", котра стала вагомим складником "Національної програми інформатизації", покликаної сприяти підвищенню ефективності використання, забезпечення доступності документів, що зберігаються у бібліотечних, архівних і музейних фондах, шляхом створення єдиної інформаційної бібліотечної системи [3].

Зазначимо, що в контексті реалізації окресленої у цій Концепції програми створення електронної депозитарної бібліотеки директор Книжкової палати України М. Сенченко запропонував доповнити ЗУ "Про обов'язковий примірник документів" вимогою про обов'язкове безоплатне

надання видавцями не лише зразка друкованого видання, а і його електронного оригінал-макета для тривалого зберігання та формування розподіленого фонду Національної електронної бібліотеки. Цією ініціативою М. Сенченко наголосив, що справа створення єдиного депозитарію електронних бібліотечних ресурсів є загальнонаціональним завданням, яке реально виконати лише за умов налагодження корпоративної взаємодії і бібліотек, і видавців.

У травні 2013 р. КМУ схвалив Стратегію розвитку інформаційного суспільства в Україні, яка, зокрема, передбачала активну участь бібліотек у реалізації таких її невід'ємних складників, як електронна освіта, електронна культура, електронна демократія [18]. Цим документом держава гарантувала створення інформаційних мереж і телекомунікаційних систем для інформаційного обміну, входження бібліотек у світові глобальні комп'ютерні мережі, об'єднання та забезпечення доступності розподілених бібліотечних ресурсів; інтеграцію бібліотек України у світовий інформаційний простір і створення умов для міжнародної бібліотечної співпраці.

У 2017 р. КМУ затвердив рамковий документ — Стратегію розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року "Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України" [17], що для реалізації потребував великої кількості розпоряджень і постанов Кабміну України, а насамперед — фінансування. Особливого значення у Стратегії набувало завдання реалізації продуктивних спільних проєктів, спрямованих на формування ефективних корпоративних інформаційних мереж, зведених електронних каталогів, бібліотечно-інформаційних консорціумів і цифрових бібліотек, забезпечених єдиними сучасними програмними пошуковими системами та оперативним доступом через єдиний спеціалізований інформаційний портал.

У 2018 р. уряд схвалив Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018—2020 роки, що відбиває курс нашої країни на євроінтеграцію та відповідні поточні пріоритетні напрями державної політики [4]. Серед національних пріоритетів і завдань, визначених державною політикою України, було, зокрема, "створення електронного інформаційного ресурсу з базами даних про об'єкти культурної спадщини, культурні цінності (у тому числі Музейного фонду України), створення електронного інформаційного ресурсу, який складатиметься з модулів (баз даних), з подальшою інтеграцією такої інформації у національні та міжнародні інформаційні

ресурси, та забезпечення диференційованого доступу до неї цільових аудиторій" [4].

У грудні 2021 р. КМУ схвалив розпорядження щодо плану заходів з реалізації "Стратегії людського розвитку на 2021—2023 роки", і у п. 4 частини "Розвиток бібліотечної справи та популяризація читання" оперативною метою визначено основні засади функціонування Національної електронної бібліотеки України [10].

Проте поки всі ініціативи щодо розвитку інформаційно-бібліотечної сфери в Україні досі залишалися задекларованими лише на папері. Шкода, що лише на тлі повномасштабної агресії РФ прийшло розуміння їх ваги, оскільки нині, як ніколи, актуалізувалася проблема захисту інформаційного простору України та культурного надбання нашого народу, зокрема і в частині історико-документальної спадщини, що зберігається у бібліотеках, архівах і музеях, шляхом оцифрування й створення надійної системи збереження та організації доступу до цифрових копій об'єктів національної пам'яті 24/7.

У 2023 р. на першому етапі, який координують Міністерство культури та інформаційної політики України спільно з Українською бібліотечною асоціацією, заплановано вивчення світового та українського досвіду щодо оцифрування та формування баз даних оцифрованих документів.

Міністерство культури та інформаційної політики України підготувало Наказ "Про утворення тимчасової робочої групи з питань створення Національної електронної бібліотеки" [13]. Робоча група, що складається з представників бібліотечної, архівної та музейної галузей, до 29 вересня 2023 р. має забезпечити розроблення правової й організаційної баз Національної електронної бібліотеки України, що буде закріплено у відповідних документах: концепції, положенні, регламенті роботи, дорожній карті, і дасть змогу розрахувати орієнтовний бюджет цього масштабного проекту.

Набуває актуальності й питання визначення адміністратора Національної електронної бібліотеки України, яким, на наше переконання, має стати одна з восьми національних бібліотек, наприклад, найбільший фондотримач.

Наразі триває підготовка проекту ЗУ "Про Національну електронну бібліотеку України". Запорукою конкурентоспроможності кожної книгозбірні країни як осередку доступу до набагато більшого універсуму знань, є створення єдиного інтегрованого інформаційного простору держави. Творча й плідна багатогранна діяльність українських бібліотек задля формування та промоції минулої й сучасної правдивої історії українського народу є вагомим внеском в євроінтеграційний поступ нашої держави [2].

Висновки. Слід констатувати, що чинна національна нормативно-правова база функціонування інформаційно-бібліотечної сфери загалом відповідає сучасним вимогам, хоча й потребує узгодження національного законодавства з нормами міжнародного права, водночас використання її на практиці має низку проблем. Українська бібліотечна наука та практика засвідчують перспективність формування національного інформаційного простору шляхом інтеграції як невід'ємного складника глобального простору в умовах інформаційної технологізації українського суспільства. Реалізація таких масштабних проектів за умови об'єднання документальної спадщини, що зберігається у бібліотечних, архівних і музейних фондах України, неможлива без високої професійної свідомості бібліотечних працівників, які нині самотужки розвивають регіональні корпоративні проекти — від бібліотек з національним статусом до окремих галузевих і публічних книгозбірень. Згенеровані завдяки реалізації цих проектів ресурси (інституційні репозитарії, зведені каталоги, тематичні бази даних тощо) стануть базовим складником контенту майбутньої НЕБ України.

Список бібліографічних посилань

1. Баркова О. Електронна бібліотека як перспективний засіб організації доставки документів та обслуговування по МБА. *Бібліотечний вісник*. 2002. № 1. С. 47—54.
2. Клименко О., Сокур О. Діяльність мережі бібліотек Національної академії наук України: формування та промоція історії української науки. *Короленківські читання 2019. Бібліотеки, архіви, музеї: конвергентна цифрова комунікація, крос-медійність, клієнтоорієнтованість : матеріали та тези доп. і повідомлень XXII Всеукр. (з міжнар. участю) наук.-практ. конф. (Харків, 24—25 жовт. 2019 р.)* / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. від-ня (філія) ВГО Укр. бібл. асоц. ; [редкол.: В. Д. Ракитянська (голова) та ін.]. Харків, 2020. С. 254—261. URL: https://drive.google.com/file/d/1aSNA1B0me3wtrSwmx_v6HjDSHHWCFzuT/view.
3. Концепція Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи "Бібліотека — XXI" : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2009 р. № 1579-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/243226059>.

4. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018—2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.
5. Лобузін К. Інтегрований меморіальний ресурс "Електронна бібліотека та архів В. І. Вернадського". URL: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2013/disk/113.pdf>.
6. Лобузін К. Корпоративна бібліотечна база знань : наук.-метод. посіб. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2016. 100 с.
7. Лобузін К. В. Фундаментальна електронна бібліотека "Україніка": технологічна організація та основні принципи управління інформаційними ресурсами. *Бібліотека. Наука. Комунікація : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 6—8 жовт. 2015 р.)* / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада дир. наук. б-к та інформ. центрів акад. наук — членів МААН. Київ, 2015. URL: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/656>.
8. Національні інформаційні ресурси як інтегративний чинник вітчизняного соціокультурного середовища : монографія / О. С. Онищенко, В. М. Горвий, В. І. Попик [та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2014. 296 с.
9. Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 травня 2003 р. № 259-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-%D1%80#Text>.
10. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії людського розвитку на 2021—2023 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2021 р. № 1617-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1617-2021-%D1%80#Text>.
11. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 04 лютого 1998 р. № 74/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
12. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007—2015 роки : Закон України від 09 січня 2007 р. № 537-V. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t070537?an=230&ed=2007_01_09.
13. Про утворення тимчасової робочої групи з питань створення Національної електронної бібліотеки : Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 01 березня 2023 р. № 96. URL: <https://mkp.gov.ua/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%2096.pdf>.
14. Проект створення Національної електронної бібліотеки України. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/projekt-stvorennja-nacionalnoji-elektronnoji-biblioteki-ukrajiny/>.
15. Сенченко М. І. Стратегічний план інформатизації бібліотек України до 2005 року (Доповідь на пленарному засіданні Міжнародної конференції "Крим-97"). *Вісник Книжкової палати*. 1997. № 6. С. 3—6.
16. Соляник А. Обов'язковий примірник мережевого документа як гарантована форма постачання Національної електронної бібліотеки. *Бібліотечний вісник*. 2013. № 6. С. 25—29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2013_6_8.
17. Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року "Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України" : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248924865>.
18. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-рі. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/246420577>.
19. Чекмарьов А. О., Костенко Л. Й., Павлуша Т. П. Національна система електронних бібліотек / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 1998. 50 с.

Oksana Klymenko,

*PhD of Historical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Science Publications,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine*

Olena Sokur,

*PhD of Social Communications,
Head of the Department of Scientific And Methodical Affairs,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine*

National Electronic Library of Ukraine: regulatory and legal security

The article is devoted to the analysis of the already formed regulatory and legal framework of Ukraine regarding the development of the National Electronic Library of Ukraine. It was established that only against the background of a full-scale bloody war, understanding came and, more than ever, the protection of the cultural space of Ukraine was actualized. The issue of determining the administrator of the National Electronic Library of Ukraine is being updated, and the draft Law of Ukraine "On the National Electronic Library of Ukraine" is being prepared. It was concluded that the current national legal framework for the successful functioning of the information and library sphere generally

meets modern requirements, although it still needs to be harmonized with the international legislation, but its implementation leaves much to be desired. Ukrainian library science and practice attests to the perspective of the formation of the national information space through integration as an integral component of the global Ukrainian society in terms of information technology.

Keywords: European Union; legislative framework; integration; corporate projects; V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine; National Electronic Library of Ukraine; digitized resources

References

1. Barkova O. (2002). Elektronna biblioteka yak perspektivnij zasib organizaciyi dostavki dokumentiv ta obslugovuvannya po MBA. *Biblioteknij visnik*, 1, pp. 47—54.
2. Klimenko O. & Sokur O. (2020). Diyalnist merezhi bibliotek Nacionalnoyi akademiyi nauk Ukrayini: formuvannya ta promociya istoriyi ukrayinskoyi nauki. Korolenkivski chitannya 2019. *Biblioteki, arhivi, muzeyi: konvergentna cifrova komunikaciya, kros-medijnist, kliyantooriyentovanist : materialy ta tezi dop. i povidomlen XXII Vseukr. (z mizhnar. uchastyu) nauk.-prakt. konf. (Harkiv, 24—25 zhovt. 2019 r.)*. Harkiv, pp. 254—261. Available at: https://drive.google.com/file/d/1aSNA1B0me3wtrSwm_xv6HjDSSHWCfZuT/view.
3. *Koncepciya Derzhavnoyi cilovoyi nacionalno-kulturnoyi programi stvorenniya yedinoyi informacijnoyi biblioteknoyi sistemi "Biblioteka — XXI" : Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 23 grudnya 2009 r. № 1579-r.* (2009). Available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/243226059>.
4. *Koncepciya rozvitku cifrovoyi ekonomiki ta suspilstva Ukrayini na 2018—2020 roki : Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 17.01.2018 № 67-r.* (2018). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.
5. Lobuzina K. (2013). *Integrovaniy memorialnij resurs "Elektronna biblioteka ta arhiv V. I. Vernadskogo"*. Available at: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2013/disk/113.pdf>.
6. Lobuzina K. (2016). *Korporativna bibliotekna baza znan : nauk.-metod. posib.* Kyiv.
7. Lobuzina K. V. (2015). Fundamentalna elektronna biblioteka "Ukrayinika": tehnologichna organizaciya ta osnovni principi upravlinnya informacijnimi resursami. *Biblioteka. Nauka. Komunikaciya : materialy Mizhnar. nauk. konf. (Kyiv, 6—8 zhovt. 2015 r.)*. Kyiv. Available at: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/656>.
8. Onishenko O. S., Gorovij V. M. & Popik V. I. [ta in.]. (2014). *Nacionalni informacijni resursi yak integrativnij chinnik vitchiznyanogo sociokulturnogo seredovisha : monografiya*. Kyiv.
9. *Pro zatverdzhennya Koncepciyi formuvannya sistemi nacionalnih elektronnih informacijnih resursiv : Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 05 travnya 2003 r. № 259-r.* (2003). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-%D1%80#Text>.
10. *Pro zatverdzhennya planu zahodiv z realizaciyi Strategiyi lyudskogo rozvitku na 2021—2023 roki : Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 09 grudnya 2021 r. № 1617-r.* (2021). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1617-2021-%D1%80#Text>.
11. *Pro Nacionalnu programu informatizaciyi : Zakon Ukrayini vid 04 lyutogo 1998 r. № 74/98-VR.* (1998). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
12. *Pro Osnovni zasady rozvitku informacijnogo suspilstva v Ukrayini na 2007—2015 roki : Zakon Ukrayini vid 09 sichnya 2007 r. № 537-V.* (2007). Available at: https://ips.ligazakon.net/document/view/t070537?an=230&ed=2007_01_09.
13. *Pro utvorenniya timchasovoyi robochoyi grupi z pitan stvorenniya Nacionalnoyi elektronnoyi biblioteki : Nakaz Ministerstva kulturi ta informacijnoyi politiki Ukrayini vid 01 bereznya 2023 r. № 96.* (2023). Available at: <https://mkip.gov.ua/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%2096.pdf>.
14. *Proyekt stvorenniya Nacionalnoyi elektronnoyi biblioteki Ukrayini.* (2023). Available at: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/projekt-stvorennja-nacionalnoji-elektronnoji-biblioteky-ukrajiny/>.
15. Senchenko M. I. (1997). Strategichnij plan informatizaciyi bibliotek Ukrayini do 2005 roku (Dopovid na plenarnomu zasidanni Mizhnarodnoyi konferenciyi "Krim-97"). *Visnik Knizhkovoyi palati*, 6, pp. 3—6.
16. Solyanik A. (2013). Obov'yazkovij primirnik merezhevoho dokumenta yak garantovana forma postachannya Nacionalnoyi elektronnoyi biblioteki. *Biblioteknij visnik*, 6, pp. 25—29. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/by_2013_6_8.
17. *Strategiya rozvitku biblioteknoyi spravi na period do 2025 roku "Yakisni zmini bibliotek dlya zabezpechennya stalogo rozvitku Ukrayini" : Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 23 bereznya 2016 r. № 219-r.* (2016). Available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248924865>.
18. *Strategiya rozvitku informacijnogo suspilstva v Ukrayini : Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 15 travnya 2013 r. № 386-ri.* (2013). Available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/246420577>.
19. Chekmarov A. O., Kostenko L. J. & Pavlusha T. P. (1998). *Nacionalna sistema elektronnih bibliotek*. Kyiv.

Надійшла до редакції 8 травня 2023 року